

Hildegard Burjan
popolnoma za Boga in
popolnoma za
ljudi.

HILDEGARD BURJAN, žena socialnega angažmaja, njenemu delu in njeni osebi je posvečena ta brošura. Kot poslanka krščanskih socialistov v 1. republiki Avstriji in ustanoviteljica religiozne skupnosti sester je stopila na novo pot socialne politike, ki kaže smer tudi v današnjem času.

Naloga njene ustanoviteljice zadolžuje CARITAS SOCIALIS (CS), da oznanja božjo ljubezen s službo bližnjemu in nadaljuje življenjsko delo Hildegard Burjan.

Popolnoma za Boga in popolnoma za ljudi

Socialno pionirsko delo:

»Mati dunajskih delavk na domu«

»Vest parlamenta« -

Prva poslanka krščanskih socialistov

Caritas Socialis – oznanjevanje
božje ljubezni s socialnim delom

Caritas Socialis –
angažma takrat in danes

Sestrsko skupnost Caritas Socialis –
kako živijo sestre danes

»Bog, če si, se mi pokaži!«

Popolnoma za Boga in popolnoma za ljudi

Ljudje, ki so v svojem poznejšem življenju naredili velika dela, se niso vedno od vsega začetka zavedali svojega poslanstva. Pogosto so bila potrebna šele srečanja z drugimi ljudmi, soočenje z novimi duhovnimi tokovi, ali osebni udarci usode, preden so spoznali cilj svojega življenja.

Tudi Hildegard Burjan, ustanoviteljica CARITAS SOCIALIS, je imela najprej pred očmi znanstveno kariero, preden ji je preko ovinkov postalo jasno, kakšen načrt ima Bog z njo, kaj naj bi bila naloga njenega življenja.

Zakoncema Abrahamu in Berti Freund v Görlitzu ob Nisi, ki je takrat pripadal pruski Šleziji, se je 30. januarja 1883 rodila druga hčerka. Deklica Hildegard je odraščala v meščanski družini, srednjega sloja, judovskega porekla, toda konfesionalno nevezani. Iz poklicnih razlogov se je družina 1895 iz Görlitza peselila v Berlin in 1899 v Švico.

Hildegard se je razvijala v osebnost, ki si prizadeva za visoke ideale. Iskala je, kot mnogi mladi ljudje iztekajočega se 19. stoletja, cilje, ideale, nekaj velikega. 1903 je maturirala v Baslu in začela s študijem germanistike na univerzi v Zürichu. Dodatno je obiskovala tudi predavanja iz filozofije, kajti imela je številna vprašanja – o smislu življenja, o resnici ... - in je iskala odgovore. Preko filozofa Roberta Saitschika in mirovnika Friedricha Foersterja je bila soočena s krščanstvom.

V Hildegard je začelo dozorevati spoznanje, da bo brezpogojno prizadevanje za popolnega človeka vedno ostalo nepopolno, če Bog ni cilj vsakega dejanja in ravnanja. Čutila je, da se mora odločiti za svoje nadaljnje življenje, toda premagati je morala še notranje ovire. Ni še bila deležna milosti, da bi lahko verovala.

V času študija je spoznala študenta tehnike Alexandra Burjana. Bil je Madžar in prav tako judovskega porekla. 2. januarja 1907 sta se poročila in par se je preselil v Berlin. Hildegard je bila tik pred zaključkom študija.

9. oktobra 1908 so mlado ženo z ledvičnimi kolikami pripeljali v katoliško bolnišnico St. Hedwig v Berlinu. Njeno stanje se je vidno slabšalo, morali so jo večkrat operirati. V velikem tednu leta 1908 je bila blizu smrti. Zdravniki niso več upali na ozdravitev in so ji dajali morfij, da bi ji omilili bolečine. Na velikonočno jutro pa se je zgodilo nepojmljivo – stanje na smrt bolne se je vidno boljšalo. Po sedmih mesecih bivanja v bolnišnici so jo odpustili domov. Zaradi posledic te težke bolezni pa je trpela do konca življenja.

Ta izkušnja je popolnoma spremenila njeno življenje. Hildegard je bila globoko pretresena, kako jo je Bog vodil. Sedaj je v sebi čutila moč, da lahko veruje. Tudi zgled redovnic, ki so jo negovale, je imel svoj delež pri tem. Česar ji ni uspelo z razumom, z intelektom, je sedaj lahko dojela s srcem. 11. avgusta 1909 je sprejela zakrament krsta.

Hildegard je sedaj začejala poslušati v sebi – Kaj hoče Bog od nje? Sama je vedela samo, da mora njeno ponovno podarjeno življenje popolnoma pripadati Bogu in ljudem. Še istega leta sta se zakonca Burjan preselila na Dunaj, kjer so Alexnadru ponudili vodilno mesto.

Hildegard je kmalu našla stik s katoliškimi krogi na Dunaju, predvsem s skupinami, ki so se ukvarjale s prvo socialno encikliko »Rerum Novarum« (1891) papeža Leona XIII.

V svojem socialnem angažmaju se je morala Hildegard najprej še držati nazaj, kajti pričakovala je otroka. Za njeno načeto zdravje je to pomenilo življenjsko nevarnost. Zdravniki so svetovali splav zaradi medicinske indikacije. To je odločno odklonila. 22. avgusta je prišla na svet hči Lisa. Porod je mater spet približal smrti in potrebno je bilo dolgo bivanje v bolnišnici.

V naslednjih letih pa je začela Hildegard Burjan dosledno razvijati svoj »socialni koncept« in slediti svojemu življenjskemu cilju, ustanovitvi skupnosti sester. Njene mnogostranske karitativne in pozneje politične dejavnosti, ki so potrebovale veliko časa, so jo privedle, tako kot vsako drugo še izven družine angažirano ženo im mater, tudi v konfliktne situacije – kako namreč ustrezno reševati oboje, naloge v javnosti in v družini. Samo njen velik talent za organizacijo ji je pomagal, da je bila temu kos.

Burjanovi so imeli veliko hišo. Alexander je dosegel mesto generalnega direktorja v veliki industrijski firmi. Hildegardino ime je zaradi njenih mnogostranskih dejavnosti kmalu postalo pojem v javnosti.

Vrhovi gospodarstva in politike so bili pogosto gostje v hiši Burjanovih. Za Hildegard je to pomenilo življenje v dveh diametralno nasprotnih svetovih: žena generalnega direktorja in hkrati in zagovornica tlačenih in pravic oropanih obenem.

Ogromne zahteve so razjedale njene moči. K njenim kroničnim boleznim je prišel še diabetes. Težave ji je delal tudi povišan krvni pritisk.

V kratkem obdobju, ki ga je imela na razpolago za uresničitev svojih idej, je začela, v socialnem razmišljanju daleč pred svojim časom, projekte, ki so odločilno spremenili široko področje skrbi za druge. Izhodišče in motivacija za njeno delovanje je bila globoka povezanost z Bogom. Bila je prepričana o tem, da je njena naloga oznanjati božjo ljubezen s socialnim delovanjem. Ko je prisluhnila božji volji in stiskam ljudi, je poskušala izpolniti njegovo nalogo.

Ko jo je že zaznamovala smrt, je začela, v spomin na pokojnega duhovnega prijatelja in spremljevalca, prelata dr. Ignaza Seipla, graditi cerkev na Dunaju.

Na današnjem področju okrožja Neu-Fünfhaus naj bi poleg cerkve nastal tudi – za tisti čas nova misel – socialni center. Položitve temeljnega kamna ni več doživela. Hildegard Burjan je umrla 10. junija 1933 – stara samo petdeset let.

Na njenem nagrobniku na centralnem dunajskem pokopališču je napis, ki ga je sama želela: DOMINE, SPERAVI, NON CONFUNDAR IN AETERNUM – V tebe, o Bog, sem položil svoje upanje. V večnosti ne bom propadel.

6. junija 1963 se je začel postopek beatifikacije ustanoviteljice skupnosti CARITAS SOCIALS, Hildegard Borjan.

»Z denarjem ali malenkostmi
 človeku ne pomagamo,
 že od vsega začetka
 ga je treba postaviti na noge in mu
 spet dati polno prepričanje:
 Sem nekdo,
 in lahko nekaj naredim.«

Socialno pionirsko delo:

»Mati dunajskih delavk na domu«

Dunaj na prelomnici stoletja. Mesto, polno utripajočega življenja. Središče donavske monarhije. Niso bili vsi deležni tega blišča. Delavcev in majhnih podjetnikov ni ščitila nobena »socialna mreža«. Bolezen ali brezposelnost je pomenila zanje zdrs v bedo. Posebno prizadete so bile delavke na domu, ki so delale večinoma v tekstilni industriji. Da bi lahko prišle na tedenski zaslužek dvanajst kron, ki je zadostoval ravno za preživetje, so morale delati petnajst ur dnevno.

Hildegard Burjan je spoznala, kakšen politični naboj ima v sebi brezpravnost teh ljudi. Že 1910, ko se je komaj naselila na Dunaju, se je začela spoprijemati s temi »socialnimi vprašanji« in je razvila koncept, kije izhajal iz novega izhodišča. Danes bi to imenovali »pomoč za samopomoč«. Neobičajno za takratno socialno razumevanje je bilo, kako se je tega lotila. Te ženske je poiskala v njihovih stanovanjih skupaj s prostovoljkami, in jih navdušila za svoje prizadevanje. Delavke je opozorila na njihove pravice in skupaj z njimi osnovala katalog zahtev za izboljšanje njihove situacije.

13. decembra 1912 je bilo ustanovljeno »Dunajsko društvo krščanskih delavk« na domu«. Hildegard Burjan je organizirala za članice velika naročila, s tem izločila

posrednike in tako izboljšala dohodek, Članicam so ponudili: zaščito otročnic, podporo v primeru bolezni in smrti, pravno zaščito in možnosti za izobraževanje in šolanje.

16. aprila 1914 je imela Hildegard Burjan pred »2. avstrijskim dnevom katoliških žena« predavanje. V njem je opozorila na potrebo obširnega združenja vseh delavk na domu, da bi tako končno dosegle nujno potrebno pravno ureditev tega poklica s strani države. Pri tem je pokazala predvsem na nepravilnost, povezano z delom na domu – delo otrok. 14 urni delavnik je bil pogosto že pri šestletnih pravilo. Cele veje industrije so se posluževale te »poceni« delovne moči, ker zakoni za zaščito otrok niso bili podvrženi nobeni kontroli.

Ob koncu referata so pretreseni poslušalci razglasili Hildegard Burjan za »mater dunajskih delavk na domu«.

Ko je 1914 izbruhnila druga svetovna vojna, je prisilila Hildegard Burjan, da je v svojem socialno političnem konceptu postavila druge prioritete. Njena skrb je bila spet namenjena predvsem ženskam. Opremljala je šivalnice in centralna mesta za pridobivanje dela. Med drugim je organizirala tudi velike nakupe življenjskih potrebščin. Poleg tega je 1917 postavila na noge akcijo pomoči za prebivalstvo Erzgebirga v stiski.

Hildegard Burjan ni imela samo odličnega organizacijskega talenta, ampak je znala tudi vedno znova motivirati za sodelovanje prostovoljne pomočnike, predvsem iz višjih družbenih slojev. Zelo je bila spretna tudi pri odpiranju finančnih virov, s čemer je financirala svoje mnogotere aktivnosti.

V času, ko se je nakazoval zlom monarhije, se je Hildegard Burjan že ukvarjala s situacijo žensk po vojni, v novi državi. V predavanju krščanskim delavkam v letu 1917 je opozorila, da so se življenjske okoliščine žensk zaradi vojne spremenile, ker so se v teh težkih časih morale povsod izkazati. Ženske so prevzele naloge, iz katerih so bile prej izključene in ki so jih sedaj hotele izpolnjevati naprej. Hildegard Burjan je menila: Ne smejo postati prva žrtev sedaj spet moško orientirane politike dela. Cilj je bil: Enako plačilo za enako delo.

Zaradi njenega socialnega angažmaja in njenega pogumnega zavzemanja za pravice žensk, so postali vodilni možje krščansko socialistične stranke pozorni na Hildegard Burjan.

»Religiozna združenja sama
 danes ne zadoščajo ...
 Predstavljati moramo zaključeno enoto moči,
 če nočemo gledati,
 kako se vlada in uničuje preko naših glav...
 Polno zanimanje za politiko
 spada k praktičnemu krščanstvu.«

»Vest parlamenta« - prva poslanka krščanskih socialistov

Dunajski nadškof, kardinal Friedrich Gustav Piffl, jo je imenoval »vest parlamenta« in vodja krščansko socialistične stranke, duhovnik dr. Ignaz Seipel, je rekel o njej: Nobenega moškega z bolj izrazito politično nadarjenostjo, z bolj finim občutkom nisem videl kot je ta ženska.

24. novembra 1918 je Hildegard Burjan kot predsednica vodila prvo politično zborovanje krščanskih žensk. Njen politični instinkt ji je rekel, da je politični angažma žensk sedaj prav tako nujno potreben. Nov volilni red z 21. oktobra 1918 je podelil prvič tudi ženskam aktivno in pasivno volilno pravico. Sedaj so se lahko same zavzemale za svoje pravice v svetu dela in na izobraževalnem področju.

3. decembra 1918 je Hildegard Burjan prišla v občinski svet in postala namestnica predsednika krščanskih socialistov, velikega vodje delavcev Leopolda Kunschaka.

Zaradi njenih političnih kompetenc so jo nominirali tudi kot kandidatko za prve volitve nove republike za »nemško avstrijski parlament«. Upali so, da bodo z njeno osebo posebno nagovorili ženske, ki so prvič volile. Zaradi svojega načetega zdravja in zaradi

svojih družinskih obveznosti je imela pomisleke, da bi sprejela ponudbo. Njeno privolitev je končno odločil njen socialni angažma predvsem za obrobne skupine družbe in njeno zavzemanje za pravice žensk.

Kot kristjanka se je čutila dolžno sprejeti to nalogo, kajti videla je možnost, da tudi s politično dejavnostjo pripomore nekaj k izboljšanju življenjskih pogojev teh ljudi. Bog ji je dal sposobnosti za to in se ji je zdelo, da je njena naloga, da to sprejme.

12. marca 1919 je stala Hildegard Burjan prvič na govorniškem odru parlamenta. Med poslanci krščanskih socialistov je bila edina ženska. V socialdemokratskem taboru pa ji je stalo nasproti sedem poslank.

Med svojo malo manj kot dvoletno parlamentarno dejavnostjo je Hildegard Burjan podala mnogo iniciativ: Postavila je predloge za razširitev zaščite mater in dojenčkov in zahtevala, da zdravstveno zavarovanje nastavi »hišne negovalke« za otročnice. Na področju zavarovanja se je zavzela za postavitvev in razširitev izobraževanja žensk. Poleg tega je zahtevala povišanje proračuna za izobraževanje deklet in enak položaj za moške in ženske v državni službi.

Ena njenih bistvenih zaslug pa je bilo slovo od »zakona za pomočnice na domu«, s čemer so bile za ta poklic prvič ustvarjene pravne podlage za pogoje dela in nagrajevanja. Poslanki Hildegard Burjan je v tem primeru uspelo, da sta obe stranki premagali strankarske ovire in je prišlo ko konsenza.

Zaradi stalnih napetosti znotraj rdeče-črne koalicije so bile za leto 1920 razpisane nove volitve. Hildegard Burjan je vodstvu stranke sporočila, da ne bo več kandidirala in da se umika iz politike.

Za svojo odločitev je navedla naslednje razloge: njeno slabo zdravstveno stanje, zaradi političnega dela pomanjkanje časa, da bi se dovolj ukvarjala z možem in otrokom, in pritisk kluba, na katerega se po svoji krščanski vesti pogosto ni mogla čutiti vezano. To, kart je zamolčala, pa je bilo, da je trpela zaradi antisemitizma, ki je postajal vedno bolj opazen v njeni stranki. Vedno znova so namigovali na njeno osebo in njen izvor. Antisemitične parole so tudi vedno bolj določale politični spopad.

»Nekaj novega hočemo,
 ne nekaj že obstoječega,
 ampak prilagojenega stiski časa;
 nobene klavzure ali ... samostanskih oblik,
 ampak gibčno in vedno uporabno
 za vsako stisko, ki se pojavi.«

Caritas Socialis – oznanjevanje božje ljubezni s socialno dejavnostjo

»Caritas Christi urget nos« - Kristusova ljubezen nas priganja. Te Pavlove besede je ustanoviteljica izbrala za geslo. Nič ne bi moglo bolje označiti cilja te cerkvene skupnosti. Napolnjene s Kristusovo ljubeznijo naj bi bile te ženske popolnoma na razpolago, da se posvetijo tistim, ki so v stiski svojega življenja nehali verovati v to ljubezen.

Hildegard Burjan se je o svojih načrtih pogovorila z ljudmi, ki so ji bili blizu – tudi s prelatom Ignazem Seiplom. V naslednjih letih je postal duhovni vodja in svetovalec nove sestrskeske skupnosti CARITAS SOCIALIS.

Hildegard Burjan je hotela religiozno sestrsko skupnost, katere članice se popolnoma posvetijo službi ljudem. Podale naj bi se v svet stiske, pri čemer ni šlo samo za materialno, ampak predvsem tudi za duhovno stisko. Cilj je bil narediti božjo ljubezen zaznavno s socialno službo in to je zahtevalo novo obliko življenja skupnosti.

Leta 1919 so podali prošnjo za duhovno skupnost CARITAS SOCIALIS. Ob sprejemu so sestre obljubile, da bodo živele po evangeljskih svetih pokorščine, uboštvu in

neporočenosti. Molile so posvetilno molitev, ki jo je sestavila Hildegard Burjan – ki je bila kot poročena žena in mati prva predstojnica.

Naval k tej novi skupnosti je bil takoj velik. Sestre CS so potrebovali predvsem na področju skrbi za mladino in ogrožene. Prevzele so oskrbo težko vzgojljivih mladostnikov in prijetih prostitutk. Hildegard Burjan je spet izhajala iz misli, da omogoči tem obrobim skupinam tisto pomoč, ki jim pomaga vrniti se v urejene razmere.

1924 je Caritas Socialis odprla dom za matere in otroke za neporočene ženske. Revolucionarno dejanje ob družbenem pojmovanju, da se s tem »samo podpira nemoralo«.

Posebno delo sester je bilo v javnosti kmalu znano. Občinske socialne pisarne so se obračale na Hildegard Burjan, da da na razpolago sestre CS za tista področja, kjer se ni dalo dobiti drugega osebja. V teh letih je Hildegard Burjan reaktivirala kolodvorski misijon in uredila prenočišča za ženske brez strehe nad glavo – prav v času in velike brezposelnosti nujno potrebno. S svojo prepričevalno močjo je znala vedno znova pridobiti tudi državna mesta za finančno podporo njenim projektom.

1925 je šla Caritas Socialis prvič v inozemstvo. Sloves njenega nekonvencionalnega dela in njen pogum, da se ne ustraši novih področij dela, jo je gnal preko meja. Potrebovali so jo v Berlinu in v Münchnu, in predvsem v nekdanji Čehoslovaški. Tam je Hildegard Burjan lahko uresničila področje dela, s katerim je v Avstriji naletela na odpor: nego v družini.

Ko je Hildegard Burjan 1933 umrla, je bila Caritas Socialis že skupnost, znana preko meja škofije in dežele. »Caritas Socialis sem izročila Bogu, Bog jo bo vodil« so bile besede ustanoviteljice na smrtni postelji.

V letih po njeni smrti je bila Caritas Socialis 1936 ustanovljena kot »skupnost škofijskega prava« in 1960, pod papežem Pavlom VI., proglašena za »skupnost papeškega prava«.

Hildegard Burjan je preudarno poskrbela za nadaljnji obstoj njenega življenjskega dela. Sestre nadaljujejo delo, ki jim je bilo zaupano, v smislu ustanoviteljice, še danes.

»Delati socialno pomeni tudi preprečiti,
 pomeni skušati premostiti prepade,
 ki nastajajo znotraj družbe,
 s krščansko ljubeznijo in
 sočutnim srcem.«

Caritas Socialis – njen angažma takrat in danes

Situacija v času med obema vojnama je postajala vedno težja. 1938 je z vkorakanjem nacionalsocialistov Avstrija prenehala obstajati. CARITAS SOCIALIS je smela opravljati svoje delo samo še znotraj Cerkve. Sestre CS so delale med vojno v lazaretnih in so postale v tem času tudi kontaktne osebe za begunce, za osebe, ki so se skrivale in za odporiška gibanja. Tako je delala na primer sestra CS Verena Buben v veliki osebni nevarnosti v »škofijski pomoči za nearijske katoličane na Dunaju«, ki jo je 1940 ustanovil kardinal Theodor Innitzer.

Po koncu vojne je postala oskrba beguncev in tistih, ki so se vračali domov, najpomembnejše področje dela. Postojanke v Nemčiji in v nekdanji Češkoslovaški pa so morale iz političnih razlogov opustiti. Po 1948 je šla CARITAS SOCIALIS spet čez mejo: Južna Tirolska, Bavarska, Rim, Brazilija in Betlehem. Od Betlehema se je morala po 17 letih dela v otroški vasi posloviti; v Braziliji/Parana je CARITAS SOCIALS – pretežno že z domačimi sestrami – dejavna v najbolj revnih plasteh prebivalstva. Na njeno pobudo in z njeno pomočjo so si družine iz revnih četrti uredile lastne domove in dobile pri tem poklicno izobrazbo. Sestre CS delajo v škofijah Guarapuava in Curitiba v »otroški pastorali«, programu proti podhranjenosti in za razvoj cele družine. Sestre so lahko s tem v pokrajini tekom let postavile pomembne socialpolitične poudarke in pripomogle k pozitivnim spremembam. V brazilskih bazičnih občestvih sestre ne delajo

samo na pastoralnem področju, ampak segajo vedno znova po konkretnih socialnih projektih.

V Avstriji so sestre CS v zadnjih desetletjih vodile hišo za duhovne vaje in počitnice v Maussauu v severnem delu Spodnje Avstrije in se angažirale v sodelovanju z mladinsko pastoralo dunajske nadškofije v duhovnem mladinskem centru Oberleis v Weinviertlu.

Področje delovanja sester se je tekom desetletij vedno znova spreminjalo. Sestre so delale v lastnih socialnih področjih in sodelovale tudi v cerkvenih in socialnih ustanovah. Sestre so izšolane v socialnih in pastoralnih poklicih in se udeležujejo na različnih področjih: za prizadete otroke, za bolne in nege potrebne ljudi, za nosečnice in samohranilke v konfliktnih situacijah, za družine in samske v stiski. Nadalje so dejavne v izobraževanju odraslih, v duhovnem vodenju in duhovnih vajah in v župnijah. Odločilno so bile in so sestre CS soudeležene v izgradnji in popularizaciji dela hospicev v Avstriji. V Görlitzu, rojstnem mestu Hildegard Burjan na nemško-poljski meji, delajo sestre v pastoralni starih in bolnih. Sestre se angažirajo v Münchnu v okviru kolodvorskega misijona za potujoče, ki se znajdejo v stiski in za brezdomce. Na Madžarskem, začasno tudi v Ukrajini, sodelujejo v karitativnih projektih. Katerih stisk se lahko lotijo, je odvisno od sposobnosti in nadarjenosti sester.

Znan je vsakoletni tradicionalni božični sejem CARITAS SOCIALIS pred prvo adventno nedeljo. S prodajo ročno izdelanih daril in slastnega peciva zbirajo sredstva za matere samohranilke in za ljudi v stiski. Mnoge prostovoljke in prominenten komite žensk že desetletja podpirajo ta božični sejem.

V svetovalni službi CS na Dunaju nudijo izšolane svetovalke brezplačno svetovanje v socialnih, osebnih, pravnih in gospodarskih vprašanjih in daljnoročno spremljanje. Pogosto pomaga pogovor v težkih življenjskih položajih, da se človek v konfliktni situaciji znajde, predela izgubo, ločitev ali žalost, ali se поблиže spoprime z vprašanji smisla in orientacije lastnega življenja. Za premostitev materialnih stisk dobijo tisti, ki iščejo pomoč, obleko in drugo podporo.

Dom za matere in otroke nudi premostitveno možnost bivanja za matere samohranilke, ki imajo do tri otroke. Tu jih spremljajo socialne delavke in socialne

pedagoginje, ki skušajo skupaj s prizadetimi razvijati perspektive za prihodnost zanje in za njihove otroke.

Da bi se lahko srečala z aktualno stisko časa in dala svoj prispevek v Cerkvi in v družbi, mora CARITAS SOCIALIS vedno znova preverjati cilje svojih ponudb.

1987 je skupnost naročila študijo, da bi ugotovila »ciljne skupine socialne stiske«. Izkazalo se je, da je potreba po novih konceptih, med drugim na področju zelo starih in nege potrebnih ljudi, samohranilk in brezposelne mladine. Poleg tega so razvijali naprej in povečali ponudbo za samohranilke na področju doma za mater in otroka in svetovanje za ženske in družine. Tudi na področju dela z mladino so postavili nove poudarke. Na podlagi že narejenih izkušenj v negi in oskrbi starih je nastal koncept negovalnih in socialnih centrov CS kot rezultat tega procesa nove orientacije. Od 1993 dalje je CS-GmbHs za vodenje teh ponudb nege in oskrbe, ki je s 1. januarjem 2003 prešla od sestrške skupnosti v privatno ustanovo CARITAS SOCIALIS. Cilj privatne ustanove je ustanove CARITAS SOCIALIS dolgoročno zavarovati in ohraniti pri življenju karizmo ustanoviteljice.

Oskrbovan človek s svojo zgodovino in s svojimi željami je v središču vsega delovanja. Njegova potreba je merilo za profesionalno nego in oskrbo na najnovejšem stanju razvoja. Cilj je individualna podpora, ki tako dolgo, kot je le mogoče, dovoljuje samostojno življenje. V negovalnih in socialnih centrih CS vlada atmosfera gotovosti in občutka varnosti. Ljudje, ki jih tu negujejo, naj bi se počutili dobro in jih jemljemo resno v njihovem upanju in hrepenenju. To, da zaznamo njihove religiozne potrebe, osebne strahove in stiske, da jih opogumimo in okrepimo kot tudi pomagamo, ko samo gledajo nazaj na svoje življenje, dopolnjuje celotno ponudbo za oskrbovane ljudi.

Kronično bolni in stari ljudje najdejo tu v okviru tako imenovane »negovalne verige« profesionalno nego in podporo. Izberejo lahko specializirane ponudbe v stacionarni dolgotrajni ali kratkotrajni negi (geriatrična nega, negovalni oddelki za bolnike z MS in Alzheimerjevo boleznijo) ali službe CS za oskrbo na domu. Dodatna ponudba sta dva otroška vrtca in jasli.

V negovalnih in socialnih centrih CS delajo sodelavke in sestre CS (zadnje predvsem v socialno pastoralnih službah). Skupno izdelan vzor CS predstavlja temelj sodelovanja. Sestre in sodelavke so skupaj odgovorne in se skušajo, po naročilu

ustanoviteljice Hildegard Burjan, lotiti »stiske časa pri koreninah«. Prostovoljke in prijatelji podpirajo CS v njeni dejavnosti.

»Zavest,
da pripadaš neki skupnosti,
krepi vsakega posameznika«

Sestrskaa skupnost

CARITAS SOCIALIS – kako

sestre danes živijo

»Gospod, daj, da bom globoko zakoreninjena v tebi da si bom upala daleč ven.« S. Elia Niklas CS)

Narediti božjo ljubezen vidno in dojemljivo pri ljudeh, med katerimi živijo in delajo – to je izrecen cilj žena, ki se pridružijo CARITAS SOCIALIS.

Kaj danes motivira ljudi, da si postavijo takšen cilj, da se pridružijo skupnosti, si izberejo obliko življenja, ki ni v trendu našega časa?

Zavzemati se za ljudi v krizah in stiskah, sodelovati pri izboljšanju struktur, to pomeni, da sam iščeš odgovore na važna življenjska vprašanja, da imaš sam oporo, da se pustiš izzvati, da tvegaš takšno delo.

To ni vedno preprosto. Moč za to pride iz molitve in skupnosti. Vsakodnevna osebna molitev, evharistična daritev in skupna molitev krepijo zaupanje. To omogoči, da postane odnos do Kristusa živ. On je središče skupnosti.

Sestre izražajo svojo pripadnost s skupnimi znamenji. Živijo v skupnosti. To je hkrati dar in izziv. Danes doživljajo mnogi ranljivost in krhkost človeških odnosov. Ali je sploh možna skupnost, v kateri uspeva, da drug drugega ne kratijo in utesnjujejo? To je poskus, da skupaj živijo skupnost, da so druga drugi sopotnice na poti vere in življenja, da se druga od druge učijo, druga ob drugi rastejo in razumejo različnost kot šanso.

Duhovne skupnosti so podvržene spreminjanju. To je danes odvisno predvsem od profila in odločenosti posameznikov. Če človek danes sreča skupnost – je to za oba pustolovščina. Tu ni nihče pristrižen, prikrojen ali potisnjen v vnaprej izdelane šablone. Pot skupnosti sester vodi preko uvajalnega časa, v katerem tako kandidatka kot skupnost preverjata poklic. Skupnost odkrije svoje poteze v obrazu kandidatke in ta doda obrazu skupnosti svoje poteze. Človek sreča CARITAS SOCIALIS. To pomeni: Bog je hotel oba spremeniti.

V življenjskih zaobljubah se sestre vežejo na Boga in na skupnost. Obljubijo, da bodo živele uboštvo, neporočenost in pokorščino.

V družbi, v kateri »imajo« ljudi vse, je zahtevno obljubiti uboštvo. Uboštvo – to lahko pomeni gojiti preprost stil življenja, s pogledom in srcem za uboge. Hoteti živeti ubogo pomeni živeti solidarno in odgovorno, se naučiti živeti z lastnimi mejami in z mejami drugih in se angažirati za pravično razdelitev dobrin.

Tudi neporočenost danes ni majhen izziv. Mnogi se vprašajo: Ali je lahko takšno življenje, ki se odpove partnerstvu in lastni družini, sploh lahko izpolnjeno? Ali je možna zvestoba v našem hitro živečem času?

Neporočenost za sestre ne pomeni, da živijo brez odnosa. Njihov zavestni »da« Kristusu in skupnosti oblikuje in podpira njihovo življenje. Po naročilu Hildegard Burjan so člani CARITAS SOCIALIS prisotni za ljudi v njihovih mnogoterih stiskah. Z njim stopijo v odnos in jim dajo čutiti, da imajo kot ljudje svoje dostojanstvo. To je za sestre prav posebna oblika, da živijo svojo ženskost: da ljubijo in omogočajo živeti. S tem oznanjajo, da je božje kraljestvo že med nami.

Obljuba pokorščine ima bogato vsebino. To pomeni prisluhniti in biti pozoren: Kaj bi želel Bog? Kako On srečuje posameznike danes: V njegovi besedi, v skupnosti, v vsakdanjem življenju, v znamenjih časa. Biti pokoren pomeni ne hoteti uveljavljati svoje lastne volje, ampak iskati in živeti božjo voljo. To pomeni kot posameznik biti pripravljen obdržati pred očmi celoto in se ravnati po tem, kaj bi rad Bog s CARITAS SOCIALIS premaknil v svetu.

V prisluškovanju finim znamenjem Boga v našem času je CARITAS SOCIALIS lahko še naprej to, kar je bil namen Hildegard Burjan: »CARITAS SOCIALIS je nekaj,

kar nastaja, kar ni zaključeno« ... skupnost, gibljiva in pripravljena pomagati v stiskah svojega časa.

Z življenjem in delom Hildegard Burjan se podrobneje ukvarjajo naslednje knjige:

GERL-FALKOVITS H.-B., KRONTHALER M., FREITAG J., "Handeln aus der Kraft des Glaubens", Eigenverlag Caritas Socialis, Wien 2004

GRESHAKE G., "Spiritualität heute. Die spirituelle Gestalt Hildegard Burjans", Eigenverlag Caritas Socialis, Wien 2003

KRONTHALER M., "Die Frauenfrage als treibende Kraft. Hildegard Burjans innovative Rolle im Sozialkatholizismus und Politischen Katholizismus vom Ende der Monarchie bis zur ‚Selbstausschaltung‘ des Parlamentes", Graz-Wien-Köln 1995

SCHÖDL I. (Hrsg.), "Hoffnung hat einen Namen. Hildegard Burjan und die Caritas Socialis", Innsbruck 1995

SCHÖDL I., "Zwischen Politik und Kirche - Hildegard Burjan", Mödling 2000

Impressum:

Lastnik, izdajatelj in založnik: Schwesterngemeinschaft Caritas Socialis, 1090 Wien, Pramergasse 9, Tel.: +43 1 310 38 430

Elektronski naslov: srn.caritas-socialis@chello.at

Internet: www.caritas-socialis.or.at

Za vsebino odgovarja: Sr. Maria Judith Tappeiner CS

Redakcija: prof. Ingeborg Schödl, Sr. Karin Weiler CS, prevod v slovenščino: Metka Klevišar, dr. med.